

**230. Székkutas, Kanászhalmi-dűlő
(KÖH 33700)**

(Csongrád megye) Sza

A 47-es főút 11,5 t-s burkolat-megerősítése a 173+780–195+880 km szelvények között megnevezésű beruházás előzetes régészeti dokumentációja készítéséhez kapcsolódóan 2013. november 26-án és 28-án végeztünk terepbejárást a szegedi Móra Ferenc Múzeum és a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum munkatársaival együttműködve.

A tervezett beruházás Hódmezővásárhely és Székkutas külterületén kerül megvalósításra. Székkutas területén egy, korábban már ismert régészeti lelőhelyet tudunk azonosítani, a Kanászhalmi-dűlő elnevezésű, ahonnan szarmata leleteket gyűjtöttünk.

Munkatársak: Bedő Valér (MNM NÖK), Bede Ádám, Paluch Tibor (MFM), Tóth Katalin, Csányi Viktor (TJM).

HARKAI ISTVÁN

**231. Székkutas, Szőke-halmi-dűlő II.
(KÖH 33719)**

(Csongrád megye) Sza

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatal Járási Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal előírása alapján, továbbá a Székkutas Községi Önkormányzat, a Móra Ferenc Múzeum, valamint a Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ között megkötött háromoldalú szerződés értelmében a Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ 2013. július 2. és szeptember 20. között régészeti megfigyelést biztosított a Székkutas község belterületi csapadékvíz elvezetés I. ütemének földmunkával járó munkafázisaihoz kapcsolódóan. A belterületi csapadékvíz-elvezető csatorna É-i, újonnan létesítendő szakaszát a község É-i határában, a Kakasszéki-csatornától D-re húzódó dűlőút mentén, a mágocsi úttól K-re, kb. 1 km hosszan jelölték ki. Ennek a mágocsi úthoz közeli (Ny-i), mintegy 260 m hosszú szakaszát nyílt árokként, attól K-re fedett csatornaként tervezték. A fedett csatornaszakasz kialakítása során lehetőség volt a kijelölt nyomvonal előzetes és szakaszos humuszolására. A nyomvonal előzetes humuszolása jelentősen segítette a régészeti jelenségek megfigyelését és lehetővé tette azok mihamarabbi észlelését. A kijelölt nyomvonal ÉK-i szakaszának humuszolása közben régészeti objektumok feltárásai kerültek elő. Ekkor 4 gödör feltárásának részletét figyeltük meg egy 40 m hosszan lehumuszolt árokszakasz területén. A leletmentés elvégzésére 2013. szeptember 16–19. között került sor. A mentő feltárás munkálataival párhuzamosan a régészeti megfigyelés keretében tovább folytattuk a korábban leállított humuszolást annak érdekében, hogy a régészeti lelőhely kiterjedését meghatározhassuk. Összesen 280 m-t humuszoltunk le a Kakasszéki-értől D-re kb. 600 m-re található, erősen tagolt felszínen, ahol egy ÉK–DNy-i irányú kiemelkedés (tengerszint feletti magassága 86 m), valamint annak Ny-i lejtőjén összesen 12 objektum részlete került elő. A régészeti objektumok egy kb. 100 m hosszú szakaszon jelentkezték.

A mentő feltárás során egy római kori szarmata település részletét figyeltük meg, gödrök és árok részleteivel. A részben feltárt 12 objektumból 7 tartalmazott korhatározó leletanyagot. A mentő feltárás során az objektumoknak a csatorna 70 cm széles nyomvonalába eső részeinek feltárására volt csak lehetőségünk, ezért azokat metszetre bontottuk, fotóztuk, rajzoltuk és leirtuk. Az előkerült leletanyagot objektumonként csomagoltuk

el és a múzeumba szállítottuk. A régészeti objektumok, valamint a lehumuszolt szelvény geodéziai felmérésére 2013. szeptember 19-én került sor.

A megfigyelt és részben feltárt jelenségek a területen egy római kori szarmata település jelenlétére engednek következtetni a Kakasszéki-értől délre húzódó, ÉK–DNy-i irányú magasparton. A mentő feltárás eredménye azt mutatja, hogy a felszíni leletek alapján körvonalazott lelőhely DNy-i irányban jelentősen tovább húzódik. A részben feltárt régészeti lelőhelyet a földmunkával járó építési tevékenységek jelentősen veszélyeztetik, ezért a továbbiakban az érintett területen ezek esetében megelőző régészeti feltárások elvégzésére van szükség.

Munkatárs: Tóth Katalin.

CSÁNYI VIKTOR

**232. Székkutas, Szőke-Halom-dűlő, 47-es út
(KÖH 33685)**

(Csongrád megye) I

A lelőhely a településtől K-re, a közigazgatási határának közelében, közvetlenül a 47-es főút mellett helyezkedik el. A korabeli megtelepedésre természetföldrajzilag a Kakasszéki-ér D-i oldalán kialakult, K–Ny-i irányú magaspartok D-i nyúlványai biztosítottak megfelelő helyet.

A lelőhely a Szegedi Tudományegyetem Régészeti Tanszéke által 1999 és 2004 között, a Székkutas környékén végzett topográfiai munkálatok során vált ismertté. További terepbejárásokra a Kakasszék és Orosháza közé tervezett kerékpárút létesítéséhez kapcsolódóan került sor. A felszínen, minden alkalommal, gyér leletintenzitással jelentkeztek a római kori, szarmata településnyomok.

Egy kerékpárút tervezett nyomvonala a lelőhely közepén haladt át, ennek során került sor a próba- és megelőző feltárásra. A beruházással érintett 150 m² nagyságú terület jelentős részét a korábbi 47-es út építése során megromolták. Az egész szelvényben követhető volt az út D-i oldalán kialakított csapadékvíz árok. A bolygatatlan altalajon mindösszesen 4 gödör alját lehetett megfigyelni. Leletanyag előkerülésének hiányában koruk ismeretlennek határozható meg.

Munkatársak: Pál Róbert, Szabados György régésztechnikusok, Molnár Zsolt geodéta.

SÓSKUTI KORNÉL

**233. Szigetvár, Bástya utca 3.
(KÖH 40301)**

(Baranya megye) U

A Bástya utca 3. sz. alatti, ún. Török háznál a felújító munkák keretében 2013. augusztus 8-án kezdték meg az angolakna ásását az épület körül. Az épület falkutatása már korábban, a 60-as években megtörtént. Akkor a körülötte lévő területeken is húztak 7 szondázó árkot. A leírások alapján itt egy törmelékes, visszatöltött területtel lehet számolni, bár az árok pontos helye nem tisztázott.

A mostani árkokat mintegy 1–1,1 m szélességben ásták az épület körül kézi erővel. Az árok mélysége kb. 80 cm volt. Ebben a mélységben végig téglás-törmelékes feltöltött föld volt. Rétegződés nem látszott sehol sem. Az épület alapozási síkját több helyen elérték, ez alá nem mentek az építkezéssel. A Ny-i oldalon és a bejárat előtt távvezeték volt lefektetve. Az épület D-i falánál, nagyjából az alapozási szinten, a DK-i saroktól